

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Lliurament de la medalla de la
Universitat de València a Manuel
Sanchis Guarner

Discurs d'acceptació (pòstum)

València, 16 de desembre de 1996

PARAULES PRONUNCIADES PEL DR. MANUEL SANCHIS
GUARNER CAVANILLES

Excel·lentíssim i Magnífic senyor rector,
Digníssimes autoritats,
Estimats companys,
Amics i amigues:

Com que sóc metge, he de dir que mon pare, la persona que avui honoreu, va morir, ara fa quinze anys, d'una crisi isquèmica miocàrdica aguda, o, més breument, d'un infart.

Però això no és totalment exacte. Una persona que utilitzés amb més propietat que jo el llenguatge, diria, i seria molt més adequat, que mon pare va morir perquè se li va trencar el cor.

I no podia ser d'una altra manera.

Intentar mantenir el cap fred i defensar una visió científica sobre la llengua, i una actitud de defensa dels drets de la docència i fins i tot de la decència, en aquella tenebrosa "comissió paritària", o "mixta", o com es digués aquell engendre, enmig de la ferocitat del que alguns han denominat la "batalla de València", va ser una tasca massa feixuga per a un cor danyat i les coses no podien acabar més que com van acabar: amb la seua mort. I açò passà a València, la ciutat que ell tant estimava i a la qual va dedicar el que possiblement siga el seu llibre més emblemàtic.

Jo vull confessar ací que moltes vegades li vaig demanar que ho deixés córrer, que tingués en compte, que pensés que la seua salut era més important que aquells intents desesperats per fer que l'ensenyament i l'ús oficial de la nostra llengua, quan començava a configurar-se l'autonomia, tinguessen un marc mínimament digne.

Però ell era coherent amb les seues idees i ho havia escrit: "l'extermini d'una llengua vol dir també l'extermini d'una cultura. El món s'empobreix cada vegada que desapareix una cultura i l'extermini d'una llengua, d'una cultura i d'un poble són una sola i mateixa cosa".

Ell pensava -i molts de nosaltres també ho pensem- que la millor i més subtil manera de fer desaparèixer una llengua és limitar-la a l'àmbit domèstic, a "lo popular" en el sentit pejoratiu de la paraula. Això explica l'entestament decidit de mon pare -i no sols d'ell, és clar- per a donar a la docència del valencià el rang universitari i per aconseguir per a la nostra llengua tots els espais d'ús social que li corresponen.

Perquè «els altres» no tractaven d'impedir que el poble parlés valencià, que això no semblava, ni, afortunadament, sembla possible. No: el que pretenien era anar-li reduint l'espai, fins que desaparegués per ofegament.

En contrast amb aquest propòsit, mon pare volia donar a la nostra llengua el que no tenia, ni, encara, fora d'aquesta casa, sembla tenir completament: la normalitat i, com a mínim, la igualtat amb l'altra llengua cooficial d'aquest país. Aquestes són premisses imprescindibles per a aconseguir la fraternitat entre els valencians, aquesta fraternitat tan necessària i tan denostada i perillosa per a alguns.

Per això, escrigué Joan Fuster en el llibre d'homenatge que la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència va dedicar al professor desaparegut: "en un moment determinat Manuel Sanchis Guarner se'ns va convertir en un home-símbol: per als uns i per als altres. Potser no ho volia això, ell. El temperament i la vocació el duien al treball afable, a l'actitud conciliadora, a una docta serenitat, i mai no hi va renunciar."

Tan conciliador i serè, diria jo, que va protagonitzar una de les escenes més esquizofrèniques a que jo he hagut d'assistir; quan va accedir a la plaça de professor agregat, va ser el primer –i segurament l'últim- professor en l'història d'aquesta universitat que va complir el tràmit de jurar "los principios fundamentales del movimiento" en català.

Han passat quinze anys des de la seua mort i han passat moltes coses, la majoria d'elles positives. Semblava que anàvem pel bon camí, especialment a l'escola, en el conreu del futur de la llengua dels nostres fills. També semblava que les universitats del País Valencià, fent l'ús necessari i convenient de la seua autonomia, podien avançar lliurement i d'una manera cada vegada més ferma, pel camí de la normalització de l'ensenyament en català.

Però sembla que últimament tornen a bufar mals vents, que porten núvols negres. Jo estic segur que si el meu pare fóra encara viu, seria un dels objectius prioritaris dels que pensen que la cultura és perillosa, especialment la que es manifesta en la llengua del poble i que es planteja com un projecte de fidelitat nacional. És la cultura que inevitablement ha de recordar-nos uns versos de Vicent Andrés Estellés, molt coneguts, però que no vull deixar de citar-los, perquè per a mon pare tenien un sentit molt especial:

*Assumiràs la veu d'un poble
i serà la veu del teu poble [...]
i tu estaràs despert per tots.
No t'han parit per a dormir:
et pariren per a vetlar
en la llarga nit del teu poble.*

Per tot això no he volgut donar les gràcies en nom de la família, d'una manera convencional perquè entenc que aquesta medalla s'atorga, no a un professor determinat d'aquesta casa, sinó a una actitud que ell va representar i a unes idees per les quals va lluitar i que les nostres universitats mantenen avui com a signe primer del seu compromís civil: l'amor a la pàtria, des de la ciència i en llibertat.

Moltes gràcies.